

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 110 Lei pe an.
„Foaia Interes.” (4 pag.) 75 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei
pe an, — 75 Lei pe jumătate de an, — 40 Lei pe 3 luni.

Foale pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăști (jud. Hunedoara).

Știri politice

Italia nu se astâmpără.

Cele ce le scriam noi în numărul de Paști despre zvârcocile lui Mussolini, care are încăncărime de războiu, — se văd prea curând adevărate:

Se adevărește că, mai nou, Mussolini a avut o nouă întrededere, în ascuns, cu întâiul ministru ungar Bethlen, acum în Milano, (când urmă și atentatul contra Regelui Italiei). Dar o tănuiesc! Pentru aceea foile franceze spun pe tă că nu-i lucru curat. Că dacă Mussolini ar vrea pacea, ar avea lipsă să *tănuiască* tălnirea sa cu ministrul ungar.

Numai mai înainte îl cerceșe și Rothermere, cu care ră și-au șoptit câte toate. Iar în Bulgaria (vrășmașă mare Sârbiei) înțelesul se face în mai mare taină!

Se vestește apoi, că acum *ei ministri unguri pleacă în Italia*, — negreșit pentru întârea legăturilor, cari sunt înțeleptate împotriva Yugoslaviei, se vede, și contra României.

Iar un număr măricel de deputați italieni vor cerceta Buda-pestă, — vădit în același scop.

„Maică Roma”, pe ce druzuri pornești? Și ce ai în mână pentru fiii ori frații tăi latini în Răsărit, ramură de maslin și pumnal de ucigașe?

Ministrul Duca în Italia.

Ingrijorat, se vede, de aceste semne de ciudată poliție alui Mussolini, Ministrul nostru de interne, d. Duca, a plecat în ajunul Sf. Paști, în Italia. Că a mers în treburi mari, se vede și din faptul, că a fost petrecut la gară de întâiul Ministru și de încă vre-o 10 Miniștri și numeroși oameni politici. Ministrul de Externe Titulescu se află și el în Italia. Duca s'a dus, se vede, în ajutor, pentru a lupta împotriva unor porniri sau semne proaste în politica zvăpăiată a lui Mussolini.

Sunt semne îngrijorătoare în cerul politic european. Pe noi ele ne privesc de aproape. Noi în loc să le urmărim, să ne țigănim între noi.

PAȘTI TULBURATE

de întâmplări și nenorociri neașteptate.

Vecina Bulgaria a avut Paști înflorate...

Chiar în noaptea învierii, Sofia, capitala Bulgariei, a fost zguduită de un puternic cutremur de pământ, care s'a simțit și în jurul orașului.

Dar pe sub Sofia a trecut numai o aripă a cutremurului, care a fost mult mai puternic, ba nimicitor, în altă parte a țării, la orașul Cirpan, aflător în partea de Miază-zi a țării, între Filipopol și Stara-Zagora.

In orașul Cirpan toate casele s'au dărîmat sau au suferit stricăciuni mari, crepându-se și fiind gata a cădea și ele, de le mai vine o zguduitură numai!

La Borisov-grad oraș cu 5000 locuitor, trei sferturi din toate casele s'au dărîmat cu totul.

Satul Umurov, aproape de Cirpan, pare ras de pe fața pământului, așa s'au prăbușit toate casele lui.

In Cirpan, oraș cu 12.000 locuitori, sunt dărîmate vre-o 2000 de case, în Borisov-grad 1000.

Gară dela Cirpani, a fost prăbușită până în temelii.

Sunt peste 20 de morți, cari nu au avut vreme să mai iasă din casele lor după ce s'au început cutremurile sau erau bolnavi în pat. Răniți sunt foarte mulți. — Asemenea număroși morți și răniți în celelalte orașe și sate.

Cele dintâi zguduituri s'au început Sâmbătă pe la ora 10 și 1/2 — și au urmat apoi noaptea vre-o 20 de zguduituri, cari au atras după ele prăbușirea grozavă. Cei mulți au ieșit din case la întâiele cutremurări, dar peste unii au căzut casele slabe dela întâiele zguduituri...

Cutremur și la noi.

Cutremurul s'a simțit în măsură mai mică și în țara noastră, spre Bulgaria. Așa la Mangalia s'a simțit în ajunul sf. Paști, aproape de amiază, un cutremur destul de viu, vreme de 8 secunde (cât numeri până la 8 sau 10); — în Slatina cam în aceeași vreme s'a simțit cutremurul 5 secunde; — în Bazargic cam 10 secunde. Dar pagubă nu a făcut nicăiri.

Atentat cu bombă după Regele Italiei.

Joi năntea Paștilor noastre, în orașul Milano din Italia s'a deschis o mare Expoziție de mărfuri (Târg de mostre), la care a venit și Regele ca să-i dea luare aminte și strălucire...

Dar pe când el era chiar în drum spre Expoziția-târg, la câțiva kilometri năntea lui în drum s'a întâmplat o grozavă nenorocire:

Mâni de mișei așezaseră o mașină ucigașe, bombă umplută cu dinamita cea mai tare, care la un timp anumit avea să iee foc spărgându-se în mii de bucăți împroșcate ca gloanțele din țeva puștii în toate părțile și omorînd pe toți pe câți îi vor atinge.

Bomba ucigașe fusese pusă în legătură cu o mașinărie ca de ciaz, care la ciazul hotărît, să iee foc și să facă potop. Ciazul era așa pus ca chiar în clipa când Regele va trece pe acolo, să se aprindă, să-l ucidă pe el și pe toți cei din jurul lui!..

S'a întâmplat însă, — adecă mâna lui D-zeu a schimbat așa mersul lucrurilor, — că Regele a întârziat mai cu mult de un sfert de ceas plecarea, — și așa bomba, aprinzându-se la vremea la care era pus ciazul ei, — a făcut potop și jale numai în lumea ce se afla pe acel loc în acea clipă, — iar Regele care era încă departe, a rămas neatins cu toți cei ce-l însoțeau!

Pe locul cu primejdia se aflau și două companii de soldați, înșirați tocmai pentru buna pază pe când va trece pe acolo Regele. Când bomba a luat foc împroșcând cu schije (așchiute de fer rupte din țeva de tuciu în care fusese așezată bomba), ea a omorît aci pe loc: 16 persoane, printre cari 6 soldați din compania de pază, 4 copii și 2 călugărițe și pe alții din lumea adunată, — iar de rănit a rănit pe sute de persoane între cari unele foarte greu! În o casă din față stătea în fereastră o doamnă, ce aștepta și ea să vadă trecerea Regelui. O schijă a zburat spre fereastra ei și i-a tăiat gâtul ca cu cuțitul, omorîndu-o pe loc.

— Regele nu știa de tot lucrul nimic. Văzu numai că de-odată convoiul (rîul de lume ce mergea cu el, năntea și napoi) se oprește pe loc! Se oprește și trăsura lui. Întrebă: ce e? I se spune că una, că alta, numai adevărul nu i-s'a spus, până ce s'a curățit locul de morți și răniți și s'a deschis drumul de nou. Regele a mers năntea spre Expoziție și era primit cu strigăte de bucurie neobișnuit de mari, și vedea că aci e ceva deosebit, dar nu pricepea ce? Abia într'un târziu, după ce cercetase paviloanele cele mai de seamă ale Târgului-expoziție, i s'a spus ce era să pățască și cum l'a terit D-zeu... A rămas foarte mirat

și a mulțumit lui D-zeu de sfântu scut al Său.

Dumineca (în ziua de Paștile noastre) s'a întors în Roma, unde a fost primit cu însuflețire uriașă de rîurile de popor, mari ca nici-odată!

Dar țara încolo își simțea suflul apăsător de un nor greu de întunec pe urma fioroasei întâmplări.

Se caută să se dea de urma mișelilor, dar nu s'a dat încă.

Pentru Albaulia.

— Încă 5 adunări în 5 orașe —

Comitetul conducător al Partidului Național-țărănesc și în deosebi cel însărcinat cu organizarea (rânduirea) adunării dela Albaulia, a luat o hotărâre nouă:

Să mai țină, în aceeași zi, adunări în alte 5 orașe din țară! (Până la încheierea acestei foi, nu știm încă, cari vor fi acelea).

Asta pentru mai multe cuvinte: întâi și 'ntâi multă lume mai de departe, deși ar dori, nu va putea veni la Albaulia, fie pentru depărtarea mare care i-ar cere omului să petreacă 3 ori și 4 zile pe drumuri, fie pentru marea cheltuială ce ar trebui să o facă cu atâta drum; fie că, pe alocurea, nici n'ar mai găsi loc pe trenurile dinspre ziua adunării; la asta mai adaugă și grija că nu se va găsi adăpost în oraș, fiind prea mulți; — a doua: e timpul lucrului de primăvară pornit în toiu lui, și nu mulți se pot rupe pe 3 sau mai multe zile de acasă.

Pentru aceia, cari pentru oricare din aceste pricini, nu ar putea veni, — Comitetul a hotărît să mai țină adunări în 5 orașe, ca lumea din acele părți, să strige de-odată cu cei dela Albaulia: *Cerem plecarea guvernului liberal și aducerea național-țărăniștilor la cârma țării!*

— Despre adunarea dela Albaulia însași, până acum nu se știe nimic hotărît. Doar atât, că încordarea între conducătorii partidului național-țărănesc și guvern, e foarte mare!

Un sfat de ministri a avut loc năntea de Paști. După el, cineva a întrebat pe ministri: *Ce ați hotărât față de Albaulia?* — I s'a spus:

— De lucrul acesta n'a fost vorba în sfatul ministrilor, fiindcă guvernului nu i-a fost înaintată nici o cerere pentru aceasta. Pentru guvern lucru e limpezit: *La Albaulia e „stare de asediu”* (adecă cetatea și ținutul stă sub comandă și judecată militară), și așa cel ce vrea

să țină acolo vre-o adunare, *trebuie să ceară voe Comandantului Cetății*. E treaba aceluia ce va face și cum se va înțelege cu cei ce îi cer voia. El are paza liniștii acolo, cu el stă de vorbă cine vrea adunare..."

Așadar, dacă conducătorii adunării cad la înțelegere cu Comandantul militar al Cetății, și iau față de el chezeșie că totul va curge în pace și liniște, — va fi bine. Și noi așa credem că va fi.

De nu se vor înțelege, — cei-ce adună lumea și peste voia guvernului și a Comandamentului armatei, — se vor trezi în fața lor — cu armata.

Noi nădăjduim că nu va fi acolo nimic rău, — dar foile partidului național-țărănesc așa spun, și frunțașii partidului așa grăesc:

— „Nici nu cerem voe guvernului pentru această adunare! O ținem și peste voia lui!”

Iar dacă așa vor face, pășește la mijloc armata. Și atunci se pot întâmpla scăpărări de schintei cari ar putea să aprindă pulberea de pușcă de care e plin pe jos...

— Armată va fi în însuși orașul berechet, și și în satele cele foarte aproape de Albaulia, — așa că cuvartire abia de vor găsi oamenii cari ar vrea să se adăpostească noaptea, nainte sau după adunare, în aceste sate. Se prea poate că armata nici să nu le dea voe a se opri prin acelea, fiind acelea cuprinse de ea.

În numărul viitor, vom aduce încă amănunte despre ce se va mai hotărî până atunci în jurul acestei adunări.

Sărmanul student,

care n'a avut de ce mai aștepta și el Paștile...

La Școlile noastre înalte se duc mulți studenți cari de acasă sunt așa de săraci, că nu pot face rost de cheltuelile traiului în orașul mare cu Universitate, — ci acolo își caută câte o slujbă ceva, și din plătuța aceea trăesc.

Un astfel de tiner năzuit spre înălțare prin învățură, era și Achim G. Apostol dela Academia Comercială din București. Avea o slujbă la Căile Ferate și trăia din aceea. A mers și dânsul, cu celelalte mii de studenți, la Oradea-mare. După tulburările de acolo, guvernul, prin o hotărâre smintită, a pus pe lista „tulburătorilor” vre-o 400 de studenți, așa pe nimereală, că i-a văzut cineva pe stradă, fără a putea macar spune că ar fi fost în ceata cutare ori cutare pe unde au fost tulburările răzbunătoare. Pe toți aceștia i-a dat afară din Cămine, dela Cantine, și de au avut vre-o slujbă prin Minister, pe la Căile Ferate, — au fost dați afară și de acolo! În zadar unii din ei au dovedit că nici n'au fost în acea zi în Oradea, că plecaseră și se aflau cu unii colegi ai lor la Timișoara!, — nu s'a primit nici o dovadă, nici o scuză (desvinovățire)! Guvernul și, la porunca lui, Rectorul Universității

erau ca sălbateci: „Vă dau eu vouă!” Și dădeau într'un vinovat și în zece nevinovați!

Printre acești loviți de furia guvernului a fost și tinerul Achim G. Apostol, student la Academia Comercială din București. Avuse o slujbă la Căile Ferate. A fost izgonit din ea. A mai dus-o el cât a putut, câteva luni, luptându-se cumplit cu sărăcia, până în apropierea sfintelor Paști... Văzând că toate zbaterele de a-și recâștiga slujba sau de a avea alta, îi sunt zadarnice și nicăiri nici o nădejde nu mai are, și văzând pe alții cum se pregătesc să se bucure de sfintele Paști, iar pe el îl îngroapă valurile de mizerie, de lipsuri negre, — și-a tras un glonț de revolver în tâmpla dreaptă și și-a zburat crerii și viața, — ca să învie dincolo... Poate va fi mai îndurat cu el Cerul, decum a fost pămantul...

A lăsat o scrisoare în care spunea că — de vreme ce și-a pierdut slujba ce o avea și nici o nădejde nu-i mai surâdea de nicăiri, ne-mai având cu ce trăi și învăța, și-a pus capăt amărâtei sale vieți... În buzunarul lui s'au mai găsit 20 Lei, toată averea ce o mai avea...

Dela frații, nstrăinați.

Din Bănatul sârbesc.

Scrisesem în numărul nostru 16 că în Dalmația (partea de țară despre țărmul Mării în Yugoslavia) a început a băntui foametea, că 150.000 de locuitori duc lipsă mare de hrane.

Gazeta „Nădejdea” din Vârșeț scrie în numărul său dela 9 Aprilie, că nu numai în Dalmația, dar și în vestitul Bănat bogat, a început a se simți foametea! Gazeta a primit știri foarte dureroase din satul Susara... Stafia neagră a Foametei și-a întins aripile ei întunecate asupra acestei comune... Și când într'un sat e foamete, să știi, că întreg ținutul e în aceeași suferință. Că de n'ar fi așa, comunele din jur ar ajuta pe cea din mijlocul lor, ca să nu tânjească.

Și, spune „Nădejdea”, starea lucrurilor merge spre tot mai rău din pricina mersului rău al vremii. Vânturi puternice au băntuit mai mult de 3 săptămâni în jumătatea a doua lunii Martie și începutul lui Aprilie, făcând pagube foarte mari în Bănatul de Miază zi (de jos).

Din satul bănațan Susara vin și următoarele vești dureroase: Comuna așezată pe pustia de nisip din josul Bănatului. Aci vânturile statornice și tari au nimicuit cu totul viile (cari erau ridicate și cercuite pe pari) ba pe multe locuri *norii de nisip zburător ridicați de vânt și duși pe aripile sale*, au coperit sub strat gros de nisip, case, grajduri, hambare (coșare), așa că nenorociții aceia au rămas fără hrane!

Bucuria pentru Invierea Mântuitorului, a fost mult scăzută și amuțită de aceste nenorociri.

Jigniri sufletești

adânci, am avut de îndurat în decursul sfântului și marelui post al Paștilor, ce trecu. La Petroșeni văzurăm creștini frunțași: judecători, advocați, funcționari înalți dela societatea de mine, profesori, ofițeri, învățători, luând parte la „Purim” în sfântul post, călcând prin asta în picioare toată dreapta noastră lege...

Și noi credeam că numai la Petroșeni a fost o astfel de dureroasă rătăcire.

Dar iată, în numărul său de sfintele Paști, gazeta „Răsunetul” dela Lugoj, ne aduce jignitoarea știre, că și acolo s'a petrecut ceva la fel, — doar că nu din prilejul Purimului, ci strașnicii creștini și-au pus ei la cale — petrecere cu bal în postul mare! A făcut'o „Reuniunea de cântări și muzică” din Lugoj. A hotărât să dea un Concert și un joc de teatru, — cari nu supără de se dau și în post, dacă se cântă cântări ce nu ating bunul simț creștinesc. Dar conducătorii Reuniunii lugojene au aflat de bine, că producțiunea lor să fie urmată de — bal... Și s'a jucat și s'a petrecut, ca în ori-ce vreme legiuit îngăduită jocului și petrecerii...

Veste care nu-i arată pe organizatorii balului din vorbă, deloc în lumină de buni creștini, — nici de mergători cu pildă bună înaintea poporului!

Din America.

Frații noștri duși la America, au înființat, încă de zeci de ani, parohii ortodoxe și unite, așa după-cum era religia pe care au dus-o cu ei de acasă.

Parohiile unite erau și sunt, mai ținute în samă, supravegiate, încurajate, de către Metropolia din Blaj, care le-a trimis ea preoți, pe ales, — printre cari fusese și Pr. S. Sa Episcopul Niculescu de azi dela Lugoj, cari au lucrat stăruitor la întărirea în credință a fiilor lor sufletești duși de vântul sortii și sămănați pe acele plaiuri îndepărtate.

Românii ortodocși însă, au fost, nainte de războiu, mai puțin bine îngrijiiți din partea Metropoliei dela Sibiu. Erau lăsați cam în voia sortii. Preoții nu erau aleși și trimiși de Metropolie, ci se duceau numai care ei, de voia lor, se simțeau atrași spre țara cu frați îndepărtați. Dacă totuși și parohiile ortodoxe s'au înmulțit în America și unele au ajuns chiar la frumoasă înflorire, — vrednicia e numai a singuraticilor preoți ce s'au dus și s'au așezat acolo. Metropolia dela Sibiu nici nu încercase macar să-i adune laolaltă într'un fel de protopopiat, trimițându-le sau luând dintre cei aflați acolo, un Protopop, prin care să țină o legătură mai strânsă cu credincioșii.

După războiu, lucrurile s'au îmbunătățit și pentru Românii ortodocși. Noul Metropolitan dela Sibiu I. P. S. Sa Dr. N. Bălan a trimis un număr de vre-o 6 preoți de aici, cari să sporească numărul preoților or-

todocși români din America, și le fie celor de acolo buni ajutăți în împlinirea chemării lor sufletești în mijlocul numărășilor credincioși.

Iar mai nou aflăm următoarele ziarul „America” din Cleveland:

Părintele preot Iuliu Hold povestește, că fiind de curând acasă pentru a-și mai vedea pe cei iubi ai săi, și a-și vedea de treburile mai are pe aici, — a cercetat și I. P. S. Sa Metropolitanul dela Sibiu și i-a arătat cu graiu viu și și un Memoriu (scrisoare cu largă voltare) starea preoției și a poporului de acolo, nevoile lui și că ar mai fi de făcut pentru binele sufletesc. Și înaltul său Stăpân spus, i-a dat și în scris, că va lăsa cel dintâi bun prilej pentru merge însuși la America și chibzui acolo cu preoțimea și frunțașii poporului, asupra celor sunt de făcut pentru bunul mers al vieții sufletești și de creștini a fiilor noștri duși acolo.

Acest prilej, a spus I. P. S. Sa va fi: Sfințirea bisericii din N. Ohio! În acest oraș, anume, Românii ortodocși își zidesc o biserică nouă pe cât au putut ei mai bună și vrednică de ei. Și la sfințirea ei leia va merge însuși Metropolitanul dela Sibiu, însoțit de câțiva preoți, — și atunci multe se vor pune la cale pentru binele creștinosilor din toată America, că I. P. S. Sa va cerceta toate bisericile și parohiile ortodoxe din America.

Episcopat ortodox american.

Un pas însemnat în acest sens este hotărârea Românilor ortodocși americani, luată în anul 1918, o văzură cum se sfârșește războiul bine pentru România, — că să ființeze un Episcopat românesc în America. În 1925 dna Alexandra Cantacuzino călătorind în America, a scris Arhierilor din Sfântul Sinod al României, că e neapărat de trebuință să se îplinească dorința Românilor americani luată în 1918 de a înființa acolo o Episcopie. În urma acestor stăruințe, Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe din România a și hotărât înființarea Episcopiei din vorbă.

Până acum însă nu s'a făcut nimic. Mai nou Românii ortodocși din America, iară, prin glasul părintelui Elie din Cleveland, care scrie despre în „America”.

E de prevăzut, că atunci când Metropolitanul dela Sibiu va merge în America, lumea de acolo, preoții și popor, vor stărui de nouă această cerere, și poate se vor pune petrele de temelie pentru înființarea ei.

Impunere de dări

fără socoteală și dreptate

Spuneam în numărul nostru trecut, că Comisiile de dare judecătorească au fost puse la cale dela București să strângă fără milă suruburile de la românii din America... Ele și-au făcut „daru” (adecă au împlinit orbește și fără mai judeca și ele cu capul și inima lor), în chip necruțător.

titorii de dare vom avea un an foarte greu.

Ziarul „Apărarea“ din Cluj, ne dă o dovadă strigătoare:

Banca românească „Decebal“ din Deva, care are un capital (bani de părtășie) de 2 milioane, fiind bancă veche, de 45 de ani, cu fonduri frumoase adunate pe rând, a ajuns a avea un câștig curat de Lei 550.000. Ei, bine, această bancă a fost impusă cu o dare de 412.000 Lei, adică aproape cât tot câștigul ei!

Dar, — lucru bătător la ochi, pentru „dreptatea“ Comisiilor de impunere, — o bancă streină, cu capital de 10 milioane (aşadar de 4-ori de mare ca banca românească numită) și având venit curat de 4 milioane, (aşadar de 8-ori cât banca românească), a fost pusă la dare cu numai 880.000 Lei, nici de 2-ori cât cea românească!

Iar una jidovească din Deva, având capital 3 milioane (odată și jumătate cât cea românească), e pusă la dare cu numai 250.000 Lei, pe jumătate cât cea românească, pe când după aceeași cheie trebuia impusă cu 750.000 Lei... A fost „cruțată“ de luminații patrioți din Comisie, cu 500.000 Lei...

Se vede că era printre ei și duhul lor conducător evreul Kohn Feri.

Și nu se gândesc domnii din Comisie ce spun oamenii despre ei, când văd această „dreptate“ a lor? Nu bănuiesc ei, că cu ce-i bănuiește lumea?

Dar se vede că — nu le pasă!...

NOUTĂȚI

Răsplată vrednică unui sergent din Orăștie. În 22 Febr. a. c. un tâlhar de prin Ungaria, Bittai Endre, s'a strecurat prin țară pe la noi, ajungând și la Orăștie.

Aci, descoperit asupra unei fapte rele, sergentul de poliție Dănilă David s'a îndreptat spre el și l'a declarat arestat, luându-l să-l ducă la poliție. În piața din fața primăriei, mișelul a cercat să scape și, ca să alunge pe sergent, a scos un revolver și a tras 4 focuri asupra lui. Ci bravul sergent nu s'a speriat, s'a repezit asupra tâlharului și l'a desarmat și l'a dus la închisoare.

Pentru această frumoasă faptă de împlinire a datoriei cu primejdierea propriei vieți, — dnii Dr. A. Deac, președinte al judecătoriei de ocol din loc și dl Simion Cărpinișan, Președintele Corporației Meseriașilor din loc, au pornit o colectă (adunare în bani) pentru premiarea sergentului David. Au adunat 5000 Lei pe cari în Joia mare i-au dăruit în chip sărbătoresc dlui David. Pentru aceasta, cel dăruit aduce mulțumiri colectatorilor și dăruitorilor, — iar noi îl felicităm pentru fapta sa bravă, pentru care a primit un prea vrednic și încă prea modest premiu.

Grindină și fulgere a 3 a zi de Paști, la Orăștie. A doua zi de Paști noaptea a pouat bine peste ținutul nostru, dar timpul s'a răcit mult. A treia zi era frig cum se cade. Dup'amiiaz pe la ora 3, locuitorii Orăștiei și a ținutului ei, văzură lucru așa de rar: în mijlocul lui Aprilie cerul se întunecă, începu

a durdui și a fulgera, apoi o ploaie deasă se lăsă din cer și în curând ploaia aduse cu sine val mare de grindină (piatră) mărunță, care albi coperișele și se scurse prin curți și pe uliți, în strat alb destul de gros... Doar că n'a stat mult că s'a topit. Munții vecini (Carpații) sunt cu crestele albe și cu mari pete albe și pe trupurile lor în jos. De acolo vine valul de aer rece.

Cireșii, vișinii și caisii cari erau în floare, — au fost stricați. Roadă lor pe anul de față s'a perdut. Și tot ce era îmbobocit la pomi.

Răscumpărare de onomastică.

Dl prof. Gheorghe Tămaș își răscumpără felicitările de ziua numelui, dăruind 500 lei Societății „Principele Mircea“ din loc.

— Dl George Suciș și dl Gh. Lazar, tipografi, își răscumpără felicitările de ziua numelui, dăruind fiecare câte 200 Lei fondului de zidire a Casei Culturale a „Reuniunii meseriașilor români“ din Orăștie.

Producția de Paști a Meseriașilor români din Orăștie dată la „Central“ a fost foarte reușită. Diletanții au fost bine pregătiți și au jucat spre deplina mulțumire a publicului care i-a răsplătit cu vrednice aplauze. A urmat joc vesel până 'n zori.

Producție pentru Aviație. Duminică în 22 April are loc în Orăștie în Sala dela „Transilvania“ o mare Producție artistică-literară dată în folosul Aviației române. Producția începe cu o Conferință despre aviație, urmează coruri, muzică, orhestră (a Regimentului), declamări. — Cântă Corurile și Orchestra Societăților de muzică din loc întrunite, apoi și corurile separat. Jocuri naționale române, maghiare, cântă Liedertafel-ul săses, corul Societății doamnelor reformate. Singuratici vor cânta: D-na Căpitan Linerth, d-șoara Illi Dobo va declama; dl Fernengel acompaniat la pian. Tablouri, Călușeri.

Venitul e tot pentru Aviație.

— „Foia Interesantă“ nu s'a adus în acest număr, — căci sfintele sărbători ne-au împiedecat a o putea pregăti.

Două trenuri pe sub pământ, s'au ciocnit! La New-York, unde, ca în multe orașe mari, trenurile și tramveele, nu mai merg numai pe pământ, sau deloc nu pe pământ, ci pe sub pământ și peste drumuri (având ele drum de fer deosebit, peste cel de jos). — S'au ciocnit la intrarea într-o stație, două trenuri ce veneau cam din aceeași parte și s'a nimerit să sosească la intrarea în gară de-odată! Norocul că mecanicii au putut opri trenurile cu o zmică zădărnă, de nu s'ar fi fost nenorocirea deplină, totuși doi călători au fost ucigași și vre o 30 greu răniți de mersul vagoanelor unele spre altele, unele peste altele.

O încercare cutezată și fără noroc. Printre cari vossă să se scoată la iveală cu ori-ce preț, chiar cu prețul de a-și frânge o mână, un picior sau gâtul, — era și dl Botal, care își făcuse o meserie din a sări jos din baloanele ridicate destul de sus în văzduh. Se folosea de „parașută“, — o umbrelă sau ploier mare, pe care deschizându-l acolo sus în văzduh se prinde de coada lui și își dă drumul prin aer în jos. Parașuta

în coborîre e împedecată de stratul de aer, încât se poate coborî numai încet, și omul aninat de coada ei ajunge la pământ nevătămat.

În 20 Martie însă, dl Botal a vrut să facă o probă mai răsunătoare decât coborîrea dintr'un balon. Dinsul a vrut să arate unei mulțimi uriașe de curioși, cum se va da el jos din Turnul-Eiffel, aproape dela vârful lui. A urcat acolo la un balcon, o parașută nouă și puternică. Pentru a vedea dacă parașuta se deschide ori nu, când e dată să cadă în jos, — au legat de capul bățului ei un sac de nisip greu ca un om și i-au dat drumul. Iată parașuta s'a deschis și a început a se coborî domol-domol prin aer, ca coborînd un om, — până a ajuns teafără și ea și sacul de nisip jos pe pământ.

A făcut probă a doua oară cu ea, și tot așa bine s'a deschis și a ajuns jos.

Acum a treia oară s'a prins de capul ei dl Botal și a sărit din balcon, aproape din vârful uriașului turn, în aer, avînd ca parașuta să se deschidă și cu el, cum s'a deschis cu sacii, și să-l coboare în mijlocul lumii de privitori.

Dar — parașuta nu s'a deschis, și nefericitul a căzut prin aer în jos ca un butuc, ca un glonte, și a ajuns la pământ o plăcintă de carne și oase.

M. Sa Regina Maria, care plecase din țară nainte cu vre-o 2 săptămâni pentru a cerceta inzulă Cipru și alte ținuturi mai învălitate în soarele dulce al primăverii, a sosit pe sfintele Paști la Constantinopol, unde a rămas câteva zile pentru a cerceta orașul și frumusețile vestite ale „Cornului de Aur“. — Zilele astea va sosi napoi în țară.

Jalnice Paști au avut locuitorii comunei Valișoara din ținutul Aiudului (j. Alba), în care s'a aprins a doua zi de Paști, casa țaranului Dumitru Pasca. Focul trecând dela casă la edificii, toate coperite cu paie, apoi la garduri, s'a întins mai departe și au ars casele cu toată gospodăria lor, la încă 14 gospodari. E o jale mare și mare lipsă de ajutor.

Mare nenorocire de aviație a 3 a zi de Paști la Galați. A treia zi de Paști locotenentul Grozăvescu s'a urcat în văzduh cu aeroplanul Nr. 101 tip „Potez“. Doi ofițeri englezi din aviație (zburători) sosiseră la Galați, și ofițerul român voia să facă zboruri în onoarea lor și în fața lor. Întâi s'a ridicat cu aeroplanul la ora 9, luând ca însoțitor pe unul din ofițerii englezi, Mark Ford. A zburat cu el peste oraș, frumos, plăcut și în pace. Peste jum. oră s'a dat jos cu el, — și a luat pe al doilea englez, Grom, zburând la fel de norocos și spre mulțumirea aceluia.

În tot timpul zborurilor arunca de sus asupra orașului hârtii cu chemare către toată lumea ca să ajute aviației.

La ora 10 și 10 minute ofițerul român se hotărî să se înalțe a 3-a oară, avînd însoțitor pe maestrul Lăzărescu.

O furtună vijelioasă se deslănțuise și învorbura aerul. Lumea l-a sfătuit să nu urce de nou pe această vreme rea. Dar el voia să arate, că un aviator nu trebuie să se sperie nici de furtună, căci în vreme de războiu, dacă dușmanul ar fi venind spre tine, nu te poți opri pe pământ pentrucă vezi aerul învorburat, ci trebuie să alergi în calea aceluia și să te lupți cu el, de-o fi vreme bună, de-o fi rea!

Și el s'a ridicat a treia oară. Dar la o clipă fără noroc voinde să sucească spre stînga, plecând aripa stîngă în jos și ridicând dreapta în sus, se vede că vîntul s'a vîrît sub aripa dreaptă și a împins-o cu putere, încât aeroplanul s'a răsturnat și de-odată începu a cădea cu repeziție mare în jos și se izbi de pământ cu toată greutatea!

Nefericitul ofițer fu scos mort de sub ruinele aeroplanului, iar maestrul Lăzărescu greu rănit.

Întîmplarea a stîrnit durere mare în toți. Locotenentul era în vîrstă de 30 de ani, și era de fel din comuna Nicolau, județul Arad...

„Krakkatao“ se numește un uriaș vulcan (gură de răsuflare a pământului) de pe coasta inzulei Iava — în Indiile ce țin de Olanda, — unul din cei mai mari vulcani din lume. — A doua zi de paști acest vulcan și-a deschis de nou gâtul care stase de mult timp liniștit, și a început a tuși, azvîrlind în sus sul grozav de fum și foc!

Atît de puternică a fost izbucnirea, că arunca lava (petrile topite) și petri mari netopite, dar aprinse, până la înălțime de de 100 metri!

A dat o privescătoare feroasă și marea, mai ales noaptea, când lumina până departe tot cuprinsul.

Pentru înflorirea gospodăriilor românești.

— Școala de Economie casnică din Brătești. —

„Vestitorul Satelor“, foaie pentru popor, din Fălticeni, scrie într'un număr mai nou al său următoarele lucruri frumoase despre „Școala de Economie Casnică“ din comuna Brătești, din acel județ:

La Brătești (jud. Fălticeni), într'una din cele mai frumoase așezări: în localul schitului Brătești, șase Km. de gara Pașcani, se află școala de îndrumare gospodărească a fetelor. Tot ce trebuie unei bune gospodine, se învață în școala aceasta, pusă sub conducerea unei pricepute și energice învățătoare, doamna Natalia Baliff.

Inițiată în 1914, școala a mers cu pași repezi către o foarte bună întocmire atît a atelierelor de lucru, cât și a gospodăriei din afară, condusă de vrednicul șef de cultură dl O. Baliff.

Multe fete din județul Fălticeni și-au câștigat un mijloc cinstit de trai, învățând în această școală tot felul de îndeletniciri practice: țesutul a tot felul de pânzeturi, a covoarelor, creșterea viermilor de mătase, filatul, țesutul borangicului, creșterea albinelor, croitoria, grădina și în sfârșit gospodăria cu toate ramurile ei, Unele maistre de ateliere (lucrătoare) din județul nostru sunt fete cari au făcut Școala din Brătești.

Cine a vizitat expoziția întocmită de această școală la Fălticeni, în vara anului 1927, s'a putut îndrepta de munca stăruitoare care se desfășoară la Brătești și ce lucruri minunate pot eși din mîna unor fete de țară, bine conduse în trebile gospodăriei.

Din ceace vedem, putem trage învățătura, că Școalele de eco-

nomie casnică, bine conduse, sunt o adevărată binefacere pentru propășirea industriei casnice, căreia mai marii noștri ar trebui să-i dea o însemnătate deosebită, deoarece dela dânsa atârână înflorirea gospodăriilor românești și păstrarea legăturii noastre cu trecutul.

După cum cântecul, portul și dansurile ne păstrează legătura cu trecutul neamului nostru, așa și lucrul mânilor noastre, care pune în cusăturile naționale și în țesutul covoarelor, modelul românesc, va face să trăiască arta noastră națională.

Alegerile în America.

În țările ce au primit forma de conducere a republicii, Președintele, care el e „capul statului”, se alege pe 4 sau 5 ani, după cum și-a făcut țara legea în acest punct.

Dar „Președintele” nu se alege la fel în toate statele-republici. În unele, cum e și Franța și mai multe din Europa, pe președinte îl alege „aleșii” țării, Parlamentul.

America a mers un paș, ba zece de odată, mai departe: A dat acest drept: de a vota la alegerea de Președinte, tuturor alegătorilor din țară! Pentru aceea, alegerea de Președinte în America face învolburare mare în toată țara. Toți alegătorii iau parte la alegerea Președintelui prin aceea, că aleg, pe cercuri, pe orașe, deputați anume pentru Marea Adunare ce va alege pe Președintele.

Cât sunt de involburate aceste alegeri de membri în Marea Adunare o poți înțelege și numai din telegrama de mai jos despre stările din orașul Chicago, pentru ziua alegerii alor 2 membri în Adunare:

La 11 April se dădea următoarea telegramă:

Toate puterile poliției din Chicago și peste 1000 de voluntari (soldați) mobilizați (puși sub arme) astăzi, pentru a păzi urnele și salele de votare pentru alegerile preliminare (de membri în Marea Adunare) în vederea alegerii de Președinte.

Partidul „republican”, sprijinit de Primarul Thomson, are candidat pe senatorul Smoll, partidul „democrat” pe senatorul Deneem.

Polițiștii și voluntarii patrulează mereu ulițele orașului cu automobilele și cu motocicletele, pentru a împedea încăderările și atentatele (atacurile cu bombe sau alte arme, pe neașteptate).

Cu alte cuvinte: Oamenii tot oameni peste tot locul: pun patimă, mândrie, dor de biruință în luptă, și-s gata a lovi în ascuns pe potrivnic, de nu i-ar opri poliția și armata!...

Din lumea mare.

Se cutremură pământul în anumite hotare ale Angliei.

Un mare industriaș englez, Alfred Mond, vădit evreu, întorcându-se

dintr'o călătorie ce a făcut și el prin Palestina, a înaintat guvernului Englez un Memoriu (scrisoare cu largi cercetări) în care propune că Anglia să-și strămute punctul de razim al marelui ei negoț din Egipt în Palestina, — căci în Egipt lumea e mereu aștitată și pornită împotriva Angliei!

Cum Palestina e sub scut englezesc (și numai sub acest scut, înțelege: sub baionetele englezești, pot jidanii fi „domni” în Palestina, care de fapt e azi țara arabă de religie mohamedană, turcească), — Anglia ar putea avea aci piața pe care o perde pe încetul în Egipt.

Și, spun știrile din Londra, că cei hotărâtori în politica mare engleză, au primit cu vădită plăcere planul acesta.

Ceea-ce înșamnă: să se retragă frumusețea Anglia din Egiptul său scump, fiindcă azi nu prea are de ales decât între două lucruri: războiu sau tragere napoi. Iar între acestea două, Anglia se pare a alege pe aceasta din urmă, fiindcă, vorba ceea, fuga-i rușinoasă, dar e sănătoasă...

„Binele” din Palestina.

Sfătuitorul Angliei, jupun Mond, pofteste pe Anglia în Palestina și pentru alt-ceva: Deși asupra acestei țări se îndreaptă toate bunevoiențele jidovimii de pe glob, care încurajază întreprinderile evreești acolo, — totuși azi Palestina se găsește în o simțită lipsă de lucru, și mii de muncitori evrei se uită la soare, la stâncile sterpe ale țării sau la apa Iordanului... Mond crede că lipsa de lucru e trecătoare și nu va zguduî putința de dezvoltare a Palestinei. (Așadar s'ar putea și ca să o zgudue!), căci, zice Mond, în Palestina ar putea trăi tihnit vre-o 3—4 milioane de Evrei, fără a stânjeni putința de trai a Arabilor, cari ei sunt grosul locuitorilor. Și lucru s'ar putea da mult, dacă s'ar începe scoaterea bunătăților din riul Iordanului și din Marea Moartă, apoi zidirea portului (stației de corăbii) Haffa.

Această știre ne mai descopere ceva ce nu prea știam, că adevărat Palestina nu e țara spre care să avem noi dreptul a îndruma prea tare pe Evrei, ca spre „patria” lor, fiindcă aceea e o țară și mică și săracă... Nu vor pleacă ei dela noi cu una cu două!... Aci vor să-și facă pat cald, pe puf, — nu ca în Palestina lor: pe pat de petri.

Posta Redacției.

D-sale F. M. în C. N'am putut pricepe bine cum stă lucrul cu grădina aceea, — și așa nu-l putem pune în foaie. Scrie-l de nou mai lămurit: Ce a fost dreptul unuia, ce al altuia și pe urmă să se vadă din asta nedreptatea.

DSale Nicolaie Ștefănescu, în chevereșul mare. Vi-am răspuns și prin o cartă postală că am primit cele 200 Lei. I'am scris cum ai dorit, fiind plătite foile până la 1 Iulie a acestui an. Calendarele încă sunt

plătite cinstit. Îți mulțumim pentru bunăvoința dtale mare pentru foile noastre, la care ne-ai trimis și mai mulți abonați noi, și pentru vinderea de Calendare în mai mulți ani. Dacă am avea mulți sprijinitori ca d-ta, ne-ar merge bine! Dzeu să-ți dea toate cele bune ce-ți dorești.

Cenzurat: Damian, pretor.

Oficiul Telegrafo-Postal Orăștie

(0) Publicațiune. 1-1

Se aduce la cunoștință amatorilor, că în ziua de 6 Mai, orele 10 dimineața, se va ține licitație publică la oficiul Postal din Orăștie pentru procurarea cantității de 80 m. c. (20 stânjeni) lemne pentru foc necesare acestui oficiu pentru iarna anului 1928—29.

Cei ce doresc a lua parte la această licitație se vor prezenta în ziua și la ora mai sus indicată cu oferte închise, sigilate, în cari vor specifica prețul pe metru cub sau stânjeni de lemne, precum și felul lemnului ce oferă (tag sau gorun).

Concurenții vor depune garanție 5% din valoarea furniturii.

Caetul de sarcini se poate vedea la oficiul postal în fiecare zi dimineața dela orele 8 la 12.

Membrii comisiei de aprovizionare:

M. Zaharescu, diriginte.

Halmos, cassar. Grozap Vilma.

CASĂ DE VÂNZARE

în Orăștie, Câmpu Țiganilor Nr. 1, — o vinde

(0) 1-2 GREC MARTA

Mașină de îmblătit, în stare bună, batoza de 1000 mm. Motor de 8 P. H. e de vânzare la subscripție. Prețul 140.000 Lei.

Ioan Stancu Cigărianu
(2365) 2-2 Căstău (p. Orăștie).

PIANE ȘI PIANINE

bune, cu prețurile cele mai ieftine și înlesniri de plătit, aflați la profesorul TIMOTEI POPOVICI, Sibiu, str. Regina Maria 7.

(1359) 3-3

Beția

Cine vrea să scape de patima aceasta uricioasă, să întrebuițeze „Antidotul Veritabil”, scutit legal, preparat de mult încercat, care desguștă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pătimașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

Spese postale și ambalaj în regie proprie. (1190) 28-

Farmacia: „La Vulturul alb”
Nr. 33, LUGOJ, Banat.

Anunț onor. public, că mi-a sosit un mare transport de

GHETE pentru domni, dame și copii,

de toate calitățile, pentru Sf. Paști. — Cele mai bune calități! — Cea mai fină executare! — Prețurile fără concurență de reduse!

(1957) RUDOLF KOOTZ, 4-4
Prăvălie de piele în ORĂȘTIE și Depozit de Fabrică în ghețe.

Se aduce la cunoștința on. public, că s'a deschis

„SANATORIUL” Dr. SWABY

în Orăștie, strada Vlahuță (strada Posta veche nr. 5.)

— cu scopuri chirurgicale și ginecologice.

Operațiile se fac de Dr. Roth Fritz din Sebeșul-săsesc, care vine săptămânal de 2 ori (Luni și Joi), iar la trebuință ori-când.

Taxa de întreținere zilnică în SANATORIU 200 Lei pe zi, în care e socotită și îngrijirea medicală, — afară de taxa de operație și medicamentele.

(1349) 5-5

Hotel „Campbell”

Cel mai mare și mai luxos Hotel din Campbell, Ohio, absolut tot nou, mobilat după cel mai nou sistem american, cele mai moderne comodități, băi, etc.

Locul de întâlnire al tuturor naționalităților.

NICOLAE TECĂU, proprietar.

DUMITRU D. POPESCU

menajer de zi.

IOAN CAMPEAN

menajer de noapte.

(1351) 4-5